

Kent. Üks juhuslik vant jäi seda minu toimetamist suu ammuli vahtima ja päris: „Eto što za huinja, vlast izmenilos?”¹⁶ Vastasin: „Da, skoro budjem vsje pizdit po amerikanski.” Eesti keelde ümberpanduna võiks see tähendada, et jah, varsti hakkame kõik ameerika keeles mõlisma. Küsija sülitas minu vastuse peale ilge läraka tatti asfaldile ja kõndis minema. Mis teha, matsid jäävad matsideks.

Fakt on see, et emigrantlikud eesti delegaadid tunnustasid oma külaskäiguga Eesti NSV olemasolu ja nägid, et ka siinpool rajajoont, suure Nõukogudemaa rüpes, aetakse eesti asja. Propagandistlik ülesanne sai koostöös organitega hiilgavalt täidetud.

Kongressi lõpupankett toimus Lillepaviljonis. Kohale olid kutsutud ka meie partei ja valitsuse tipud. Kõlasid toostid külaliste ja võõrustajate aadressil. Alkoholi ja söögiga sellel ajal ei koonerdatud. Peasekretärist isa käevangus oli kohal ka ema, kes tundis ennast seda laadi üritustel nagu kala vees. Kuna Paul Ariste oli veendunud karsklane, siis alkoholi asemel limpsas ta mõnuga vett ja külalistega napsitamine jäi minu isa hooleks. Seda pani tähele üks Nõukogudemaalt pärit delegaat, kes tundis huvi, et miks professor Ariste alkoholi ei tarbi. Paul Ariste manas näole kaval-kurva ilme ning vastas oma vana hea naljaga, et põeb rasket haigust nimega hüdrofiilia. Küsija vabandanud ja lisanud: „No da, raz gidrofilia, togda ponjatno. Deržite sebja.”¹⁷ Kaastundlikul delegaadil polnud õrna aimugi, et keerulise nimega haiguse taga on Kreekast pärit väljend, mis eesti keelde pööratuna tähendab armastust vee vastu. Suurimat armastust alkoholi vastu näitasid aga banketi lõpus üles mitmed Soome delegatsiooni liikmed. Ema rääkis hiljem, et ta pidi imestusest pikali kukkuma, kui nägi meie hõimukaaslasi lauale jäänud poolikuid pitse tühjendamas. Midagi sarnast polnud ta varasematel vastuvõttudel küll kohanud.

Kogu ürituse kestel 17.–23. augustini oli ka minul armastus vee vastu, sest olin kongressi vältel peasekretäri abi ehk isa kaine autojuht. Kusjuures rikkusin, nagu meie peres kombeks, räigelt seadust

¹⁶ Mis jama see on, kas võim on vahetunud? (vn)

¹⁷ Muidugi, kui juba hüdrofiilia, siis on mõistetav. Hoidke ennast. (vn)